

I DETTA NUMMER

[Årsmöte](#)

[Karin Sandqvists stiftelse](#)

[Utlysning bästa
avhandling](#)

[Guldögat](#)

[Information till
ST-läkare](#)

[Kongresser](#)



Sten Kjellström

Bästa medlemmar,

Gott nytt år och ett stort tack för alla insatser under året som har gått. Januari månad passerade förbi med stormfart och nu går vi med bestämda steg mot ljusare tider. År 2020 är ett speciellt år för alla oss inom ögonvärlden, jag är säker på att vi kommer att se många olika varianter av ordet vision kopplat till 20/20.

I slutet på nittiotalet, den 18 februari 1999, satte WHO tillsammans med drygt 20 internationella organisationer upp ett mål "VISION 2020: The Right to Sight."

VISION 2020 är ett globalt initiativ som syftar till att eliminera undvikbar blindhet år 2020.

Globalt sett har minst 2,2 miljarder människor en synskada eller är blinda, av vilka minst 1 miljard har en nedsatt syn som kunde ha förhindrats.

De främsta orsakerna till synnedsättning är okorrigerade brytningsfel (128 miljoner) och grå starr (65 miljoner), därefter kommer glaukom (7 miljoner), korneala grumligheter (4 miljoner), diabetesretinopati (3 miljoner), och trakom (2 miljoner) uppskattningsvis enligt WHO. Okorrigerad presbyopi ger upphov till

S
V E
R I G
E S O G
O N L Ä K
A R F Ö R E
N I N G - 2 0



synproblematik hos 826 miljoner människor. Majoriteten av personer med nedsatt syn är över 50 år. Enligt uppskattningar från WHO så är 75 % av all blindhet hos vuxna möjlig att förhindra, däremot enbart hälften av all blindhet hos barn.

I Sverige så ser det givetvis annorlunda ut och få går med synnedsättning som man skulle kunna korrigeras med glasögon. Dock är det ganska stora olikheter inom ögonsjukvården från norr till söder och öst till väst. Det är med stor glädje jag ser att återväxten i form av ST-läkare är god och att intresset för oftalmologin är stor. Trots att vi nog aldrig har varit så många ögonläkare som nu så har vi fortfarande långa köer till ögonsjukvården på flera håll i landet. Behovet av ögonsjukvård matchar inte riktigt de resurser vi har nu och i framtiden. Det kommer att vara svårt att jobba på samma sätt som vi gör nu. Hur vi kommer att jobba i framtiden är oklart men det kommer definitivt att vara annorlunda. Jag gjorde en djupdykning ner i SÖFs arkiv och fann en uträkning från 1972 med titeln: *Behovet av ögonläkare 1980 och tiden närmast därefter*. Man uppskattade behovet till 682 ögonläkare baserat på ca 22 besök/ 100 invånare. Det kan nog stämma i runda tal även idag. Behovet av antalet slutenvårdsplatser uppskattade man dock till 1284!! Jag tror inte att vi har 84 vårdplatser för ögonsjukvården i hela Sverige i dagsläget. Så min framtidsspaning är att det är oerhört svårt att förutspå framtiden. Vad kommer att påverka? Billigare och smarta diagnostiska instrument med inbyggd AI som kan styras på distans? Långtidsverkande läkemedel för glaukom och AMD? Patienter med bättre reglerad diabetes och färre ögonkomplikationer? Genterapi?

Något som är viktigt för framtiden är att vi måste fortsätta att värdera forskning och utbildning högt och ständigt hålla oss uppdaterade inom oftalmologins fantastiska värld. Det är få specialiteter som har så många ST-kurser som ögonspecialiteten. Tack till alla er kursgivare som håller detta levande! När det gäller vidareutbildningskurser har det varit något mer sparsamt och få sökande till kurserna som har givits. I höst kommer det att ges en vidareutbildningskurs inom neurooftalmologi, jag hoppas att intresset är stort och att det är många som söker. Ett annat ypperligt tillfälle att uppdatera sina kunskaper är att delta på årsmötet. Konceptet är att hela onsdagen ägnas till vidareutbildnings-/ efterutbildnings-/ST-kurser och att under den resterande delen av mötet hålls många spännande föreläsningar och symposium. Planera redan in nu årsmötet i Malmö 14-16 oktober 2020.

Till slut vill jag även slå ett slag för vårt medlemsregister. Vi planerar att skicka ut korta nyhetsbrev till de som önskar framöver och då behöver vi korrekt information. Om man loggar på Swedeye.org och under rubriken medlemskap väljer "Ändra dina kontaktuppgifter" så finns där möjlighet att välja vilka subspecialiteter man är intresserad av men även om man är specialist eller ST-läkare tex. Gör det redan idag!

Vi ses
Sten Kjellström
Ordförande

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENINGENS ÅRSMÖTE MALMÖ 2020

Malmö Live 14–16 oktober ogonarsmote2020.se

Kära kollegor och övriga intresserade!

Ögonsjukvården vid Skånes Universitetssjukhus i Lund och Malmö har nöjet att välkomna er till årsmötet 2020. Det kommer att hållas 14–16 oktober på Malmö Live på promenadavstånd till tågstationen och Malmös gemytliga centrum och de översta våningarna kan i någon paus erbjuda en minnesvärd vy över staden, vattnet och närmaste grannland i söder.

Vi ser fram emot ett rikt och varierat vetenskapligt program med utbud av kurser, internationella och nationella föreläsare samt tillfällen till mer informella möten och kunskapsutbyten.

I utställningsdelen kommer vi att kunna ta del av de senaste tekniska och medicinska framstegen inom oftalmologin.

Genom det sociala programmet ser vi framför oss trevlig samvaro och smakprov på den varierade kultur som vårt vackra landskap erbjuder. Golftävlingen återuppstår och spelas på tisdagen före mötet så att alla golfare kan delta i onsdagens kurser.

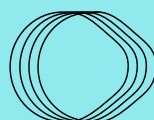
Vår förhoppning är lärorika, inspirerande och trevliga dagar med oss.

VI HÄLSAR ER VARMT VÄLKOMNA!

Lokala organisationskommittén genom Anders Bergström, Kristina Johansson, Lena Rung, Anette Lindström och Sten Kjellström



SVERIGES
ÖGONLÄKARFÖRENINGENS
ÅRSMÖTE MALMÖ 2020



SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING
Swedish Ophthalmological Society

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENINGENS ÅRSMÖTE 14-16 OKTOBER 2020

Så var det dags igen att blicka framåt mot nästa årsmöte som i år kommer att hållas på Malmö Live 14-16 oktober. Programmet börjar ta form; det ser riktigt lovande ut och kommer att bjuda på något för alla. I korthet:

Onsdagen är som vanligt vikt för kurser. ST-läkarnas program kommer i år att inledas med en kurs i sjukvårdsjuridik, såsom lagar och förordningar gällande sekretess m.m. Kursen motsvarar delmål a6 i ST-utbildningens målbeskrivning och leds av **Pernilla Wikström Pehrson**, en mycket duktig och karismatisk föreläsare. Därefter följer en kurs med **Björn Hammar** och **Rafi Sheikh** med titeln "Oftalmologi för nybörjare" som skall ge en övergripande introduktion till specialiteten. Till sist så en duvning i synfältsdiagnostik, framför allt inom glaukom, av nestorn inom området; **Boel Bengtsson**. Utöver detta kommer det förra året så uppskattade dry-labbet för kirurgisk träning att arrangeras även i år.

För specialistläkarna blir det efterutbildningskurser om Diabetesretinopati ("generellt, aktuellt och nytt"; **Monica Lövestam-Adrian**), OCT-diagnostik inom glaukom (även här Boel!) och Elektrofysiologi ("Allt du någonsin velat veta och inte vågat fråga"; **Sten Andreasson, Lotta Gränse, Ulrika Kjellström** och **Sten Kjellström**). I en parallell sal pågår ytterligare efterutbildningskurser; Pigmenteringar i bakre segmentet (**Charlotta All-Eriksson**), Bakre segmentkirurgi ("basic och cutting edge"; **Fredrik Gosh**) och premiär som ämne; "Starta eget – Hur gör man och vad skall man tänka på?" (**Felix Cullin**).

De internationella gästföreläsarna i år utgörs av två verkliga auktoriteter inom sina områden; Professor **Paul Sieving**, USA, genterapi och Professor **Chris Lloyd**, UK, barnkatarakt, för detaljerade personbeskrivningar och foton, se omstående sidor. I korthet; professor Sieving har under 20 år varit Director för National Eye Institute och är världsledande inom genterapi vid retinala hereditära degenerationer. Professor Lloyd är barnoftalmolog vid Great Ormond Street Hospital for Children i London och är den som utvecklat rutiner för genetisk diagnostik vid barnkatarakt i Storbritannien och han

anlitas även flitigt internationellt som föredragshållare inom ämnet.

Två spännande symposier är inplanerade; under torsdagen kommer en panel av föreläsare att försöka besvara frågan "Paradigmskifte inom glaukom – Är vi på väg bort från ögondroppar?" (SLT, MIGS/kirurgi). **Mario Economou** håller i detta. På fredagen kommer artificiell intelligens inom oftalmologi att belysas med exempel på tillämpningar både inom bilddiagnostik (pigmenteringar i bakre segmentet; **Charlotta All-Eriksson** och diabetesretinopati; **Martin Breimer, Zoran Popovic**) och inom registerforskning (**Anders Behndig**).

Förutom ovanstående kurser, föreläsningar och symposier kommer det som vanligt att finnas frukost- (eller möjligen lunch-) experter, fria föredrag, en postersession, SOE-föreläsning samt föreläsning till Ilmari Rendahls ära. Det kommer att vara flera intressanta industrisymposier och en utställningsdel där vi kan interagera med industrin och ta del av nya innovationer. Vad gäller det sociala programmet har den lokala värdkliniken lovat att blåsa liv i den gamla traditionen med golfturnering, något som kommer att gå av stapeln redan under tisdagen (13 oktober). Det bjuds även på spökvandring i Malmö City, sedvanlig morgonjogg samt frukost i Turning Torso. Och förstas bankett med efterföljande dans under torsdagskvällen!

Miss inte chansen att ta del av ny kunskap från nationella och internationella experter; detta under trevliga former med mingel både med industri och kollegor från hela landet.

Väl mött i Malmö!

*Madeleine Zetterberg
Vetenskaplig sekreterare*



Professor Paul Sieving

Professor Paul Sieving är kanske mest känd som Director för National Eye Institute (NEI) i Bethesda, Maryland, en post som han har innehaft under nästan 20 år. Men han är också en internationell förgrundsgestalt inom oftalmologisk laboratorie-såväl som klinisk forskning, framför allt inom området genterapi.

Paul Sieving studerade medicin vid University of Illinois, tog examen 1978 och gjorde ST vid samma institution mellan 1978 och 1982. Han disputerade inom bioengineering vid University of Illinois 1981. Professor Sieving var fakultetsmedlem vid University of Michigan Medical School i 17 år innan han flyttade till NEI/NIH 2001.

Professor Sieving har under sina år som ledare för NEI drivit flera forskningsprogram för att förbättra ögon/synhälsa och sjösatt flera kliniska projekt med detta syfte. Professor Paul Sieving utvecklade ett nytt strategiskt fokus för organisationen, Audacious Goals Initiative (AGI, vilket närmast kan översättas "djärva mål-initiativet") som syftar till att, genom interdisciplinär forskning och fokus på innovationer, lyfta NEI till världsklass och visa exempel på hur offentligt finansierad forskning kan vara banbrytande och "cutting-edge". För att förverkliga denna vision har Paul Sieving och medarbetare byggt ett fantastiskt program med sponsring av priser, vetenskapliga fora, mentorsskap, utbildning och stöttning av trainees etc.

Professor Paul Sieving har under sin period på NEI även framgångsrikt drivit ett forskningslab som inriktat sig på biologisk förståelse och terapi av humana retinala degenerativa sjukdomar. Han har framför allt fokuserat på X-linked juvenil retinoschis (XRLS), vilket är en ledande orsak till juvenil makuladegeneration hos män. XRLS orsakas av mutationer i proteinet retinoschisin (RS1), ett extracellulärt adhesionsprotein som normalt uttrycks i fotoreceptorer, bipolarära, amacrine och ganglieceller. Professor Sieving har lett utvecklingen av genterapi mot XRLS genom att använda en AAV8 vektor som innehåller humant RS1 cDNA och en modifierad RS1 promoter. Han har initierat kliniska prövningar med genterapi mot XRLS och de första fas I/II-studierna visar lovande resultat.

Efter att han slutade som Director för NEI i juli 2019, har Paul Sieving startat och driver nu Center for Ocular Regenerative Therapy vid University of California, Davis. Han är medlem vid National Academy of Medicine och German National Academy of Sciences. Professor Paul Sieving beskrivs som en renässansman som, vid sidan av sina forsknings- och ledaraktiviteter, intresserar sig för historia, fysik och alla delar av medicinsk vetenskap inklusive grundforskning, kliniska studier och bioengineering.



Professor Chris Lloyd

Professor Chris Lloyd är Överläkare inom Barnoftalmologi vid Great Ormond Street Hospital for Children (GOSH) i London och medicinskt ansvarig för oftalmologin vid GOSH. Han har också en hedersprofessur vid Manchester Academic Health Science Centre, University of Manchester.

Professor Lloyd fick sin utbildning vid St Bartholomews' Hospital i London, vid Manchester Royal Eye Hospital och som specialistläkare vid GOSH genom Ulverscroft Foundation. Han utnämndes till överläkare i Manchester 1995 och utvecklade där ögonkliniken till ett stort centrum för högspecialiserad ögonsjukvård och oftalmologisk utbildning. Professor Lloyd återvände till GOSH 2016.

Professor Lloyd har sedan länge ett stort forskningsintresse inom diagnostik och handläggning av barnkatarakt. Han har varit drivande i att utveckla riktad genetisk testning för att förbättra diagnostiken hos barn med detta tillstånd och har implementerat detta hos NHS – National Health Service. Professor Lloyd har publicerat mer än 90 referee-granskade artiklar, 11 bokkapitel och en textbok om pediatrik katarakt. Han är flitigt anlita som föreläsare nationellt och internationellt.

De senaste 15 åren har han organiserat eller deltagit i många workshops inom barnoftalmologi både vid AAPOS (the American Association for Paediatric Ophthalmology and Strabismus), AAO (American Academy of Ophthalmology) och the Annual Congress of the Royal College of Ophthalmologists.

Professor Lloyd mottog University of Sydney's Claffy medal år 2006 och 2019 and var 2018 års Worth medal lecturer vid BIPOSA (British and Irish Paediatric Ophthalmology and Strabismus Association). Han var tills nyligen ordförande för the Paediatric Sub-committee of the Royal College of Ophthalmologists. På fritiden tillbringar han tid med hustrun Fiona och deras 4 vuxna barn, supportar Middlesbrough FC och följer de flesta andra sporter, samt odlar frukt och grönsaker i sin trädgård.

Dosering en gång dagligen
vid sänggående¹

Bryt den
onda cirkeln

Ikervis® - Bryter den inflammatoriska onda cirkeln med kroniskt torra ögon²⁻⁴

Ikervis® - När dina torra ögon-patienter inte förbättras med tårersättningsmedel¹



Ikervis® - Ingår i läkemedelsförmånerna⁵

ikervis®
(ciklosporin 1 mg/ml)

Referenser:

1. Ikervis SPC, 2019-07. 2. Leonardi A et al. Eur J Ophthalmol 2016;26(4):287-296. 3. Baudouin C et al. Eur J Ophthalmol 2017;27(6):678-685. 4. Hoy SM. Drugs 2017;77(17):1909-1916. 5. www.tlv.se (2020-01-01).

Ikervis ögondroppar, emulsion (ciklosporin 1 mg/ml) S01XA18 (Övriga medel vid ögonsjukdomar): Rx, F. Indikation: Behandling av svår keratit hos vuxna patienter med kroniskt torra ögon, som inte har förbättrats trots behandling med tårersättningsmedel. Dosering och administrerings sätt: Behandling med IKERVIS måste sättas in av en oftalmolog eller läkare med utbildning inom oftalmologi. Endast för engångsbruk. Rekommenderad dos är en droppe IKERVIS en gång dagligen i det (de) påverkade ögat (ögonen) vid sänggående. Behandlingssvar bör bedömas på nytt minst var sjätte månad. Om en dos missas bör behandlingen fortsätta som vanligt nästa dag. Patienterna ska instrueras att använda nasolakrimal ocklusion och blunda i 2 minuter efter instillation. Kontraindikationer: Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne. Okulära eller periokulära maligniteter eller premaligna tillstånd. Aktiv eller misstänkt okulär eller periokulär infektion. Varningar och försiktighet: IKERVIS ska användas med försiktighet på patienter med okulär herpes i anamnesen. Kontaktlinser ska avlägsnas innan ögondropparna instilleras vid sängdags och kan återinsättas på morgonen. Försiktighet bör iakttagas när patienter med glaukom samtidigt behandlas med IKERVIS, särskilt när det gäller betablockerare som minskar tårsekretion. Samtidig administrering av IKERVIS och ögondroppar som innehåller kortikosteroider kan förstärka effekten av IKERVIS på immunsystemet. IKERVIS kan framkalla tillfällig dimsyn eller andra synstörningar som kan påverka förmågan att framföra fordon eller använda maskiner. Patienter bör rådas att inte framföra fordon eller använda maskiner förrän synen har klarat. Fertilitet och graviditet: IKERVIS rekommenderas inte till kvinnor i fertil ålder såvida inte adekvata preventivmetoder används. IKERVIS rekommenderas inte under graviditet såvida inte den potentiella nyttan för modern överväger den potentiella risken för fostret. Amning: se avsnitt 4.6 i SPC. Biverkningar: I de pivotala studierna var de vanligaste rapporterade biverkningarna ögonsmärta, ögonirritation, lakrimation, okulär hyperemi och ögonlockerytem, vilka vanligtvis var övergående och uppkom under instillation. Smärta vid instillationsstället var en ofta rapporterad lokal biverkan i samband med användning av IKERVIS under kliniska prövningar. Smärtan beror sannolikt på ciklosporin. Förpackningar: Endosbehållare om 30x0,3 ml och 90x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC: 2019-07. Innehavare av godkännande för försäljning: Santen Oy, Niittyhaankatu 20, 33720 Tammerfors, Finland. Kontakt (lokal företrädare): SantenPharma AB, Evenemangsgatan 31 A, 169 79 Solna, Sverige. Telefon: 08-444 75 60. E-post: info.se@santen.com.

SantenPharma AB • Evenemangsgatan 31 A • 169 79 Solna • Tel. 08-444 75 60 • www.santen.se • info.se@santen.com

PP-ikervis-SE-0021 / JANUARI 2020

Utlysning av Resestipendier för 2020

Sveriges Ögonläkarförening utlyser resestipendier avsedda för ST-läkare och nya ögonspecialister (inom 5 år efter erhållen specialistkompetens). Ändamålet är deltagande i konferenser eller auskultation vid annan klinik. Stipendier à 15 000 kr för europeiska samt stipendier à 25 000 kr för utomeuropeiska konferenser/auskultationer kommer att delas ut. Stipendierna är avsedda att täcka kostnader för resa, uppehålle och konferensavgift. Företråde ges vid deltagande i konferens med egen presentation.

Ansökan inlämnas i form av ett brev (max 1 A4-sida) med uppgifter om vilken konferens/klinik det gäller, tidsperiod, rese-/hotellkostnader samt konferensavgift. Motivering till varför sökande vill åka på konferensen/auskultationsresan skall anges och i förekommande fall skall abstract bifogas (komplettering med abstract kan göras i efterhand beroende på konferensens abstract-period). Tidpunkt för kommande/erhållen specialistkompetens skall anges och sökande skall vara medlem i Sveriges Ögonläkarförening.

Stipendiaterna kommer att meddelas skriftligen och utbetalning sker efter överenskommelse med skattmästaren. Reseräkningen ska ha inlämnats till vetenskapliga sekreteraren och ekonomisk rapport med kvitton till skattmästaren, senast 2 månader efter hemkomst.

Diplom kommer att utdelas vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Malmö 15 oktober 2020. Tilldelat stipendium skall utnyttjas inom två år efter beviljandet. En kort rapport (max ½ A4-sida) skall insändas till den vetenskapliga sekreteraren senast 2 månader efter hemkomst. Rapporten kommer att publiceras på SÖFs hemsida samt kan komma att publiceras i Ett Ögonblick.

Ansökan skickas via e-mail till SÖFs vetenskapliga sekreterare madeleine.zetterberg@gu.se. Sista ansökningsdag är den 1:a april 2020.

Madeleine Zetterberg, vetenskaplig sekreterare

Ogonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

Bra syn – hela livet

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL



Stöd forskningen
www.ogonfonden.se

SWISH 123 900 7220
BG 890 - 7610
PG 90 07 22 - 0





EYEPOD BAYER

En podcast för dig i ögonsjukvården

- Kunskapsutbyte med inbjudna experter
- Forskning i framkant
- Avgörande händelser inom oftalmologin
- Tillbakablickar, framtidsspaning, mm



ANDROID



IPHONE

PP/EYL/SE/0100-1



BAYER AB · BERZELIUS VÄG 35 · BOX 606 · 169 26 SOLNA · SWEDEN

KARIN SANDQVISTS STIFTELSE

Fru Karin Sandqvists stiftelse bildades 1984 genom en donation av fru Karin Schultz-Sandqvist. Stiftelsen kommer under våren 2020 att utdela ett antal resestipendier till svenska ögonforskare och till svenska kliniskt verksamma ögonläkare för utrikes resor.

Ansökningstiden för dessa utgår den 1 april 2020. Ansökningarna kommer att bedömas av en styrelse som utgörs av ordförande professor Anders Kvanta, professor Bo Philipson samt advokat Marika Rindborg Holmgren.

Anvisningar för sökande samt ansökningsblankett rekvireras via e-postadress: catharina.kylenstierna@sll.se

Obs! Ny ansökningshandling måste användas

Ögonfondens utlysning 2020



ANSLAG & STIPENDIER TILL ÖGONFORSKNING

Ögonfonden bildades 1984 under namnet Stiftelsen Synfrämjandets Forskningsfond av Sveriges Ögonläkarförening, Optikerförbundet och Synskadades Riksförbund. Ändamålet med stiftelsen är att främja och initiera vetenskaplig ögon- och synforskning i syfte att förebygga och behandla ögonsjukdomar och synskador samt att effektivt utnyttja kvarvarande synförmåga.

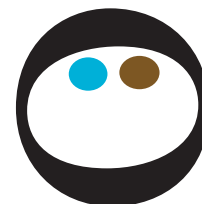
Ögonfonden delade 2019 ut sammanlagt 4 milj kr i anslag och stipendier till ögonforskning. Ögonforskare med anknytning till svenska universitet och lärosäten inbjudes härmed att ansöka om projektanslag i storleksordningen 40 - 250 tkr och/eller forskningsstipendier à 20 tkr för 2020.

ANSÖKAN

Ansökan, som sker helt digitalt, skall vara inkommen senast 28 februari 2020 till ansokningar@ogonfonden.se. Vänligen se www.ogonfonden.se för anvisningar och blanketter.

Välkommen med din ansökan!

Madeleine Zetterberg
Vetenskaplig sekreterare
Ögonfonden



UTLYSNING – BÄSTA AVHANDLING INOM ÖGONFORSKNING 2019

Sveriges Ögonläkarförening utlyser härmed ett stipendium om 10 000 kr till "Bästa avhandling inom ögonforskning 2019".

Alla svenska avhandlingar som gavs ut under 2019 och som behandlar ögonforskning kan nomineras.

Förutsättning för nominering är att ett exemplar av avhandlingen skickas till var och en av medlemmarna i granskningskommittén senast den 31 mars 2020, i pappersformat eller elektroniskt. Utdelning av diplom kommer att ske i samband med SÖFs årsmöte i Malmö 15 oktober 2020.

Vid jäv kommer ytterligare granskare att anlitas. Minst 3 avhandlingar måste nomineras för att stipendiet ska delas ut. Om färre än 3 avhandlingar nomineras kommer dessa att ingå i nästkommande års bedömning.

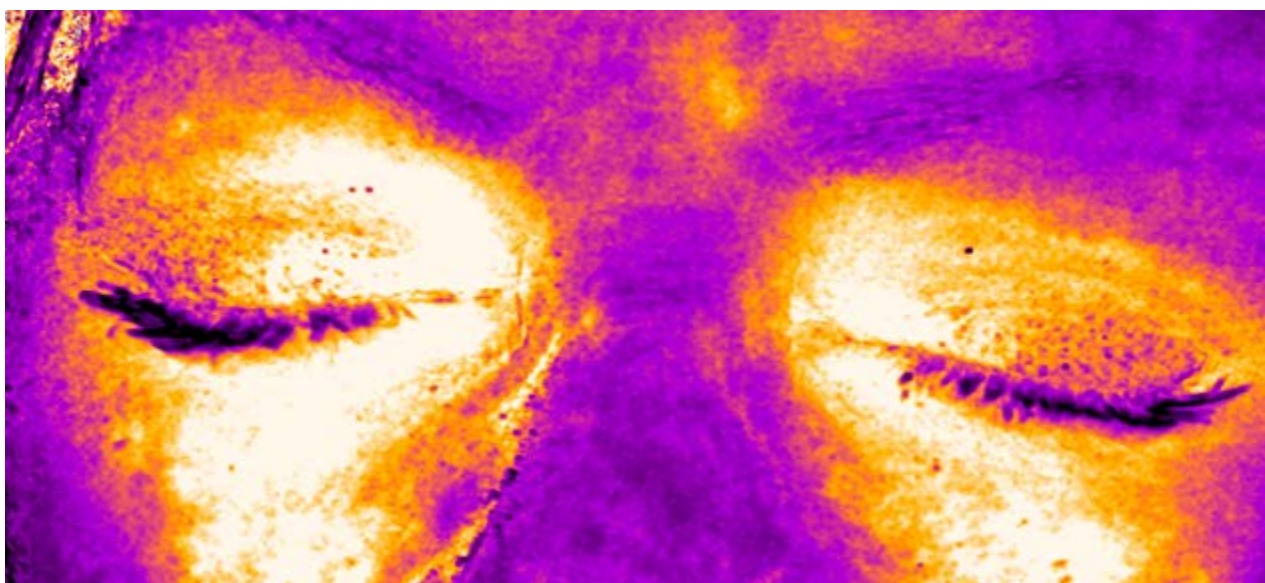
Madeleine Zetterberg, vetenskaplig sekreterare

Granskningskommittén utgörs av de tre senaste SOE-föreläsarna:

David Epstein
St Eriks Ögonsjukhus
Polhemsgatan 50
112 82 Stockholm
david.epstein@sll.se

Hammurabi Bartuma
St Eriks Ögonsjukhus
Polhemsgatan 50
112 82 Stockholm
hammurabi.bartuma@ki.se

Patrik Danielson
Ögonkliniken, Norrlands universitetssjukhus
901 85 Umeå
patrik.danielson@umu.se



Välkommen till Ögonplastikklubbens Vårmöte 23 mars 2020 i Malmö

Vi ser fram emot många spännande diskussioner om operationstekniker, patientfall, studier, mm. Alla deltagande kliniker förväntas bidra med fall eller presentationer.

Kl. 9:45 serveras fika på Clarion Hotel Malmö Live ett stenkast från Malmö C och hållplatsen för flygbussarna. Programmet börjar sedan kl. 10:15 och slutar ca kl. 17:00. Mötet genomförs i samarbete med SantenPharma.

Anmälan senast 23 februari 2020 via länken
<https://forms.gle/6Q1UaWE1KT88gBG4A>

Vid frågor vänligen kontakta Johanna.Berggren@skane.se

Hjärtligt välkomna!

Malin Malmsjö, Ögonkliniken SUS
Eva Dafgård Kopp, S:t Eriks Ögonsjukhus
Karl Engelsberg, Ögonkliniken SUS
Johanna Berggren, Ögonkliniken SUS



Den 6 december 2019 disputerade Alf Nyström, överläkare inom Ögonsjukvården vid Sahlgrenska universitetssjukhuset, Mölndal, på en avhandling med titeln

“On detection, treatment and prevention of complications in paediatric cataract surgery”



Alf Nyström, överläkare, med dr

Opponent var professor Chris Lloyd, överläkare i barnoftalmologi vid Great Ormond Street Hospital for Children, London. Handledare var professor Madeleine Zetterberg och docent Gunilla Magnusson och betygsnämnden utgjordes av professor Olav Haugen, Bergen, docent Eva Larsson, Uppsala, och docent Kate Himmelman, Göteborg.

Avhandlingen fokuserade på de två vanligaste komplikationerna efter operation av barnkatarakt; sekundärt glaukom och efterstarr. I ett arbete visar Dr Nyström att monitorering av refraktion kan ersätta undersökning i narkos för att detektera glaukomutveckling postoperativt. Han visade också att operation under den första månaden

ger bättre synskärpa men är associerat med högre risk för glaukom. I avhandlingen ingår också ett arbete som beskriver kirurgisk handläggning av barnglaukom, primärt och sekundärt, och visar på gott utfall även hos de barn som drabbas. Även ett arbete från barnkataraktregistret, PECARE, ingår och visar att majoriteten av sekundära glaukom är early-onset (< 1 år) och att incidensen förklaras av att en övervägande del av barnen opereras inom de tre första månaderna. I avhandlingen ingår också två arbeten som utvärderar utfallet efter operation av barnkatarakt med implantation av en specialdesignad intraokulär lins (IOL); ”bag-in-lens”, vilket resulterade i en mycket låg incidens av efterstarr, mindre än 5%.



Lillemor Wachtmeister

I Svenska Läkaresällskapets porträttsamling ingår numer ett porträtt av Professor emerita Lillemor Wachtmeister, målat av Patrik Graham 2016. Lillemor blev 1993 utnämnd till Professor i Oftalmiatrik (den andra kvinnliga i oftalmiatrik i Sverige) vid Umeå universitet, tillika överläkare och klinikchef vid Ögonkliniken vid Norrlands universitetssjukhus. Lillemor tillhör en relativt liten skara kvinnliga ögonläkare som tidigt subspecialiserade sig inom vitreoretinalkirurgin. Ögonkliniken och Institutionen för klinisk vetenskap, oftalmiatrik, i Umeå vill gratulera Lillemor som nyss fyllt 80 år.

TEMADAGAR NEURO-OFTALMOLOGI

Transient Visual Loss & Temporalisarterit
28 - 29 september 2020, Malmö



Prof. Neil R. Miller
Johns Hopkins
University



Doc. Aladdin Mohammad
Lunds universitet/Cambridge



Prof. Randy Kardon
University of Iowa

www.neuro-oftalmologi.se

Kursinfo

Kursledare

Björn Hammar

Rafi Sheikh

För vem?

Ögonläkare och andra intresserade

Hur?

Fallbaserad undervisning och diskussioner

Kursspråk

Svenska & engelska

Sista datum för anmälan

2020-04-15

Ansökan och mer info

www.neuro-oftalmologi.se

Två teman

Klinisk handläggning av:

Transient visual loss -

tillfälliga synstörningar t.ex. amaurosis fugax och migrän.

Temporalisarterit -

vanliga och ovanliga manifestationer.

S:T ERIKS
ÖGON
SJUKHUS

GULDÖGAT



ST-läkarna har på S:t Eriks Ögonsjukhus har utsett **Eva Zand** till årets handledare med motiveringen:

”För din outtröttliga hjälpsamhet och ditt tålamod i utbildningen av ST-läkare. Du är en outtömlig kunskapskälla. Ditt trevliga bemötande och varma hjärta sprider sig.”



**Svenska
Glaukom-
sällskapet**

Svenska Glaukomsällskapets
årsmöte hålls i år den
17-18 september i Umeå.

För mer information och anmälan,
se vår hemsida:

www.glaukomsallskapet.se

BÄSTA/E ST-KOLLEGA!

Schemat för ST kurser HT-20 ser ut såhär och möjligheten att ansöka kommer att öppnas 2020.03.01 och vara öppen till 2020.04.30. Ansökan och information om kurser kan nås på www.ogonutbildning.com

Från och med 2020 kommer det att vara möjligt att skriva EBO specialisttentamen vid två tillfällen, i Paris på våren och i Berlin på hösten. Ansökan görs på <https://www.ebo-online.org/feature-item/ebo-application-2020/>. Tyvärr är det redan fulltecknat för 2020 men det finns möjlighet att ställa sig på väntelista.

Vi i SÖF:s styrelse är mycket angelägna om att så många som möjligt tar tillvara tillfället att skriva examen. Rekommendationen från styrelsen är att man ges ledigt från kliniken två veckor innan tentamen för inläsning.

Påminner om att abstrakts från ditt vetenskapliga arbete och titeln på ditt utvecklingsarbete gärna kan skickas till

HÖSTENS KURSER 2020

Neurooftalmologi, Lund	v 39
Barnoftalmologi och skelning, Lund	v 42
Diabetes och ögonkomplikationer, Malmö	v 43
Linsen och refraktiv kirurgi, Stockholm	v 47

Catharina Kuylenstierna:

catharina.kuylenstierna@sll.se för publicering på SÖF:s hemsida.

Bästa hälsningar

Charlotta All-Eriksson, Utbildningsansvarig, SÖF
charlotta.all-eriksson@sll.se

GRATULATIONER TILL AVLAGD SVENSK SPECIALISTEXAMEN!

Madeleine Dahl, Sankt Erik

Alexander Berg Rendahl, Sankt Erik

Niclas Ambrén, Sankt Erik

Dag Holmquist, Sankt Erik

Cigdem Poyraz, Linköping

Serkan Poyraz, Linköping

Anna Clara Moestedt, Linköping

Ida Tuttle, Linköping

Carmen Scurei, Sankt Erik

Pardis Khademi, Sankt Erik

2019 års Specialistexamen ägde rum i
Linköping 11-12 november



Välkomna till Medicinska Retinaklubbens
Vårmöte 23-24 april 2020

Tema: "CSCR"

Plats: Alvik

Information och anmälan, se www.medret.se



Visit our new expert video site at
www.eyetalks.online



Prof Anat Loewenstein

Where leading clinicians and researchers
in eyecare share their ideas – and their vision for the future

KONGRESSFÖRTECKNING

Saknas event eller möte? Maila till web@swedeye.org.
An event missing? Please contact us.

VINTER & VÅR 2020

The 24th European Society of
Cataract and Refractive Surgeons
(ESCRS) Winter Meeting
21 - 23 feb 2020
Marrakech, Marocko
www.es CRS.org/marrakech2020

Frankfurt Retina Meeting
14 - 15 mars 2020
Frankfurt/Mainz, Tyskland
www.eckardt-frankfurt.de

10th EURETINA Winter Meeting
20 - 21 mars 2020
Vilnius, Litauen
www.euretina.org/vilnius2020/

Ögonplastikkubbens Vår möte
23 mars 2020
Malmö

11th Annual Congress on
Controversies in Ophthalmology:
Europe (COPHy EU)
26 - 28 mars 2020
Lissabon, Portugal
<http://cophyaa.comtecmed.com>

Medicinska Retinakubbens vår-
möte
23 - 24 april 2020
Alvik, Stockholm
www.medret.se

ARVO 2020
3 - 7 maj 2020
Baltimore, USA
www.arvo.org

EPOS 2020
28 - 30 maj 2020
Köpenhamn, Danmark
www.epos2020.dk

14th EGS Congress (European
Glaucoma Society)
30 maj - 2 juni 2020
Bryssel, Belgien
www.egs2020.org

SOMMAR & HÖST 2020

Nordic Congress of
Ophthalmology (NOK)
4 - 7 juni 2020
Reykjavik, Island
www.nok2020.com

21st Retina International World
Congress
4 - 6 juni 2020
Reykjavik, Island
www.riwc2020.is

20th EVRS Meeting
4 - 7 juni 2020
Verona, Italien
www.evrs.eu

WOC 2020
26 - 29 juni 2020
Kapstaden, Sydafrika
www.icoph.org

XXXIIInd Meeting of the Club Jules
Gonin
2 - 5 sept 2020
Dubrovnik, Kroatien
www.clubjulesgonin.com

International Strabismological As-
sociation (ISA) & European Strabis-
mological Association (ESA)
9 - 12 sept 2020
Paris, Frankrike
www.esaparis2020.org

Svenska Glaukomsällskapet
Årsmöte
17 - 18 sept 2020
Umeå
www.glaukomsallskapet.se

23rd EVER congress
24 - 26 sept 2020
Nice, Frankrike
www.everassociation.org

20th EURETINA Congress
1 - 4 okt 2020
Amsterdam, Nederländerna
www.euretina.org/amsterdam2020

The 38th Congress of the European
Society of Cataract and Refractive
Surgeons (ESCRS)
3 - 7 okt 2020
Amsterdam, Nederländerna
www.es CRS.org/amsterdam2020

Sveriges Ögonläkarförenings
Årsmöte 2020
14 - 16 okt 2020
Malmö
www.ogonarsmote.se

AAO 2020
14 - 17 nov 2020
Las Vegas, USA
www.aao.org

ETT ÖGONBLICK

Information från Sveriges Ögonläkarförening mailas ut tre gånger årligen till alla medlemmar.

MEDLEMSINFO

Adressändring och ändring av andra medlemsuppgifter görs på www.swedeye.org under fliken Medlemmar. Vid övriga frågor angående ditt medlemskap vänligen kontakta fackligsekreterare@swedeye.org.

ANNONSERING & PRISER

Annonsering i Ett Ögonblick är välkommet.

För 2020 gäller följande priser:

Helsida	14.000:-
Halvsida	8.000:-
Kvartssida	4.500:-

Kostnad för udda format och radannonser kan diskuteras med skattmästaren. Annonsering för kurser och möten som arrangeras eller förmedlas av medlemmarna debiteras inte.

DEADLINE MATERIAL TILL NÄSTA NUMMER

Material till nästa nummer av Ett Ögonblick måste vara tidningens redaktör Catharina Kuylenstierna tillhanda senast 23 maj 2020. Sänd materialet i form av Microsoft Word-fil via e-post till: catharina.kuylenstierna@sll.se

ANSVARIG UTGIVARE

Sten Kjellström, ordförande
sten.kjellstrom@med.lu.se

MEDHJÄLPARE

Ett stort tack från redaktionen till Peder Jahnberg för all hjälp med tidningen.

PÅ HEMSIDAN

Läs äldre Ett Ögonblick genom att logga in på medlemsidan <http://swedeye.org/logga-in>.

STYRELSEN 2019-2020

Sten Kjellström, ordförande
sten.kjellstrom@med.lu.se

Eva Olofsson, vice ordförande
eva.olofsson@umu.se

Madeleine Zetterberg, vetenskaplig sekreterare
madeleine.zetterberg@gu.se

Stefan Löfgren, facklig sekreterare
stefan.lofgren@ki.se

Tomas Bro, kassör
tomas.bro@med.lu.se

Charlotta All-Eriksson, utbildningsfrågor
charlotta.all-eriksson@sll.se

Annelie Hamrin, icke-universitetsklinisk
annelie.hamrin@rvn.se

Felix Cullin, ledamot privatläkare
felix@ocura.se

Cu Ansson, ST-representant
cu.dybelius_ansson@med.lu.se

BLI MEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Ansökan om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening sker online via hemsidan:

www.swedeye.org

Beslut om inval fattas vid styrelsemötena som årligen äger rum i mars/april samt november/december och vid årsmötet. Bekräftelse om medlemskap skickas efter varje styrelsemöte.

Välkommen med Din ansökan!

Stefan Löfgren
Facklig sekreterare SÖF

KONSERVERINGSFRI FAST KOMBINATION I EN DROPPE¹

FÖR PATIENTER SOM INTE SVARAR
TILLRÄCKLIGT PÅ MONOTERAPI¹

EN GÅNG PER DAG¹

UTAN KONSERVERINGSMEDEL¹

INGÅR I LÄKEMEDELSFÖRMÅNERNAS²

TAPTIQOM[®]
(tafluprost 15µg/ml + timolol 5mg/ml)

Referenser: 1) SPC Taptiqom 2019-10-16. 2) www.tv.se 2020-01-01.

Taptiqom (tafluprost 15 µg/ml + timolol 5 mg/ml), lösning ögondroppar. ATC-kod: S01ED51 Medel vid glaukom samt miotika, beta-receptorblockerande medel. Rx, F. Indikation: Sänkning av det intraokulära trycket hos vuxna patienter med öppenvinkelglaukom eller okulär hypertensjon som inte svarar tillräckligt på topikal monoterapi med betablockerare eller prostaglandinanaloger och som kräver en kombinationsbehandling och kan ha nytta av ögondroppar utan konserveringsmedel. Rekommenderad behandling är en droppe i det/de påverkade ögat/ögonen en gång dagligen. Om mer än ett topikalt ögonläkemedel används bör preparaten ges med minst 5 minuters mellanrum. För att minska risken för mörkfärgning av huden runt ögat och hårväxt bör patienten torka bort lösning som eventuellt hamnat på huden. Kontraindikationer: Överkänslighet mot de aktiva substanserna eller mot något hjälpämne. Reaktiv luftvägssjukdom, inklusive allvarlig bronkialastma (även i anamnesen) och allvarlig kronisk obstruktiv lungsjukdom (KÖL). Sinusbradykardi, sjuka sinusknuta-syndromet, inklusive sino-atriellt block, atrioventrikulärt block (grad II eller III) som inte kontrolleras med en pacemaker. Symtomgivande hjärtsvikt, kardiogen chock. Varningar och försiktighet: Ögondroppar med timolol (betablockerare) kan ge samma biverkningar som vid systemisk behandling med betablockerare, men incidensen är lägre. Därför bör Taptiqom administreras med försiktighet till vissa patientgrupper såsom patienter med astma, mild eller medelsvår KÖL och patienter med hjärt-kärlsjukdomar. Betablockerare kan maskera tecken och symtom på akut hypoglykemi eller hypertyreoidism. Effekten på intraokulära trycket eller de kända effekterna på systemisk betablockad kan förstärkas när timolol ges till patienter som redan står på systemisk betablockerande behandling. Risk för ögonfranstillsväxt, mörkfärgning av ögonlockshuden och ökad irispigmentering. Ingen eller begränsad erfarenhet av behandling med tafluprost vid andra former av glaukom än öppenvinkelglaukom. För mer information se produktresumén. Interaktioner: Potential för hypotension/påtaglig bradykardi vid samtidig administrering av orala kalciumkanalblockerare, betaadrenerga blockerande medel, antiarytmika, digitalisglykosider, parasymptomimetika och guanetidin. Potentiell systemisk betablockad har rapporterats vid kombinationsbehandling med CYP2D6-hämmare (t.ex. kinidin, flouxetin, paroxetin) och timolol. Gravitet och amning: Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling med Taptiqom. Om patienten vid administrering upplever biverkningar såsom övergående dimsyn ska patienten inte framföra fordon eller använda maskiner tills patienten mår bra och har klar syn. Förpackningar: Endosbehållare om 30 respektive 90x0,3 ml. (F). För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC: 191016. Innehavare av godkännande för försäljning: Santen Oy, Niittyhaankatu 20, 33720 Tammerfors, Finland. Kontakt (lokalt företrädare): SantenPharma AB, Evenemangsgatan 31 A, 169 79 Solna, Sverige. Telefon: 08-444 75 60. E-post: info.se@santen.com.

PP-TAPTIQ-SE-0015 / JANUARI 2020

SantenPharma AB · Evenemangsgatan 31A · 169 79 Solna · Tel 08-444 75 60 · info.se@santen.com · www.santen.se